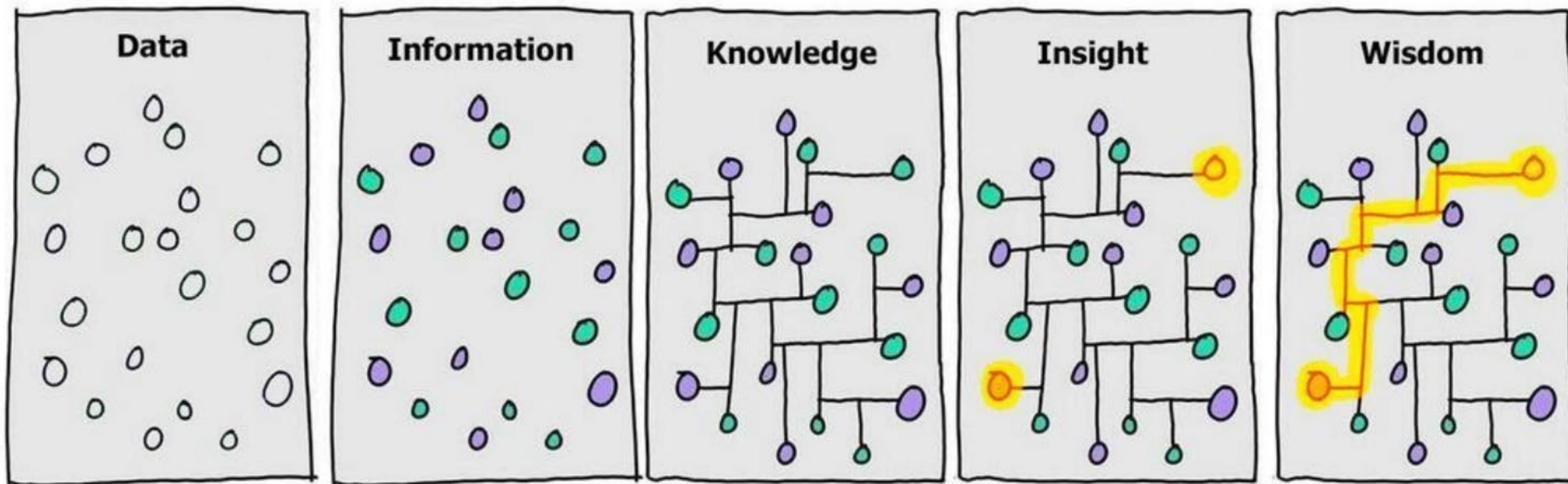

**TAL
TECH**

Open access ja Infoturve

Toomas Lepik

INFORMATSIOONI OMADUSED - CIA

INFORMATSIOONI OMADUSED -

- Täpsus
- Täielikkus
- kooskõlalisus
- Usaldusväärsus
- Ajakohasus
- Paikapidavus (nii vorm kui ka sisult)
- Unikaalsus

Reach

- **Find it**
- No barriers = discoverability
- New audiences

Rigour

- **Trust it**
- Open = transparency
- Quality peer-review

Relevance

- **Use it**
- Higher usage = research impact
- Citations and collaboration

MÕTISKLUSI INFOTURBE ÜLE...

"If you protect your paper clips
and diamonds with equal vigor...
...you'll soon have more paper
clips and fewer diamonds."

Attributed to Dean Rusk, US Secretary of State 1961-1969

On the one hand **information wants to be expensive, because it's so valuable.** The right information in the right place just changes your life.

On the other hand, **information wants to be free,** because the cost of getting it out is getting lower and lower all the time. So you have these two fighting against each other.

ME ELAME RISTE TÄIS MAAILMAS

OHU NÄITED- ÕNNETUS

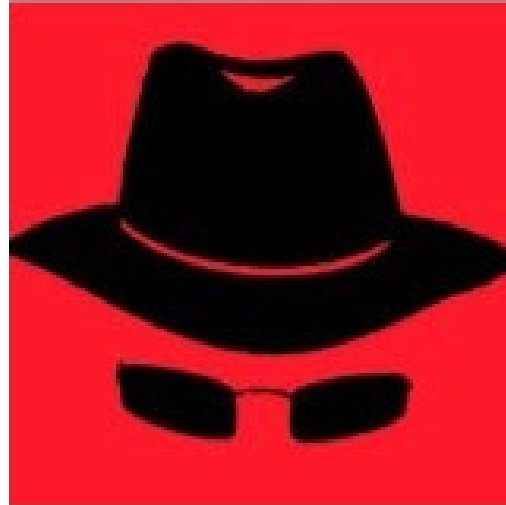
- Failisüsteemi kustutamine
- Intellektuaalomandi eksponeerimine
- Kahjurvara käivitamine
- Varade ebaõige kasutamine
-

OHU NÄITED -TAHTLIK

- Failisüsteemi kustutamine
- Intellektuaalomandi eksponeerimine
- Kahjurvara käivitamine
- Varade ebaõige kasutamine
-

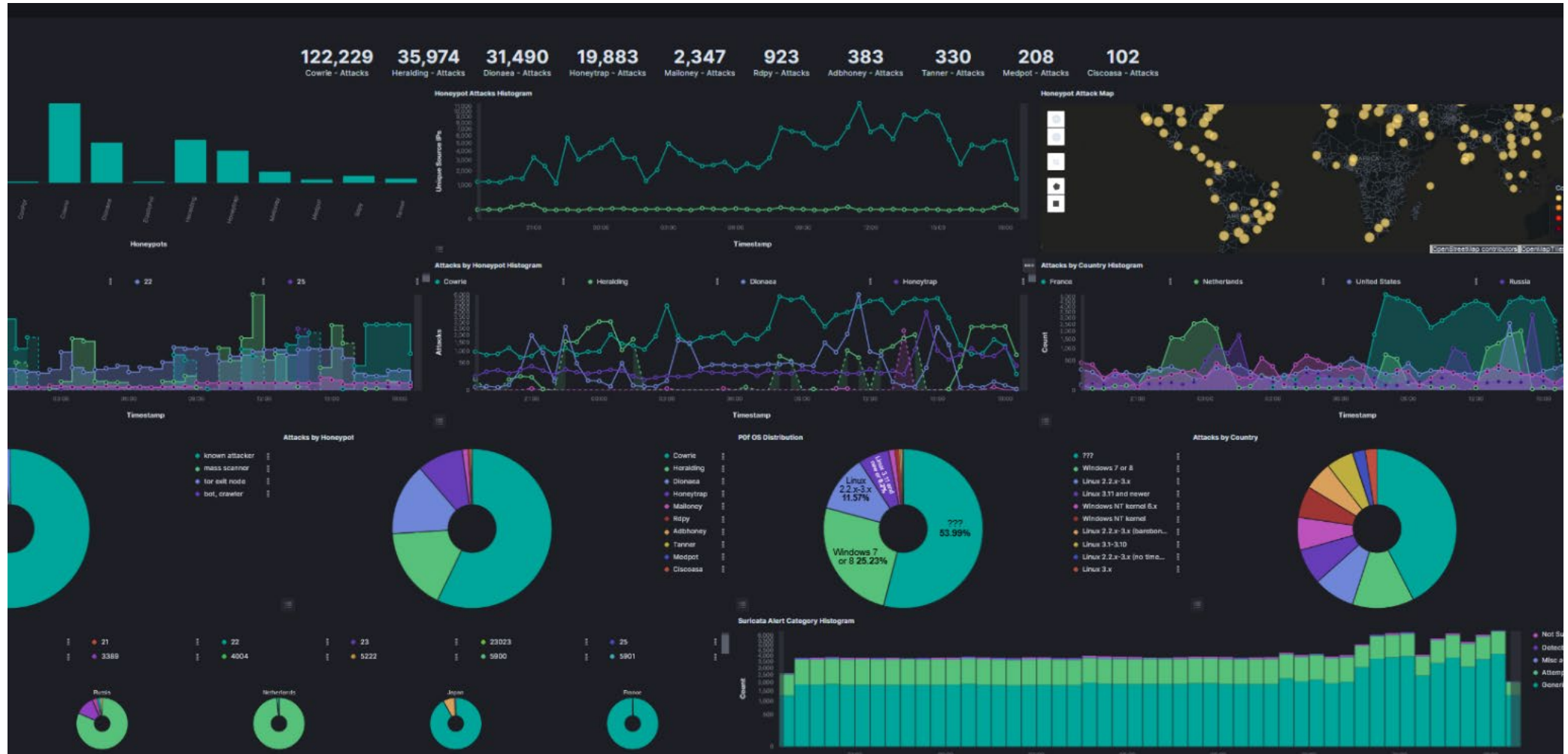
Kuskil on NEMAD - küber ohu allikad!

Kes Nemad on?

KAS NEMAD MEID KA RÜNDAVAD?

KAS NEMAD MEID KA RÜNDAVAD ?

Enam Levinud mööda laskmised

- Default configurations of software and applications
- Improper separation of user/administrator privilege
- Insufficient internal network monitoring
- Lack of network segmentation
- Poor patch management
- Bypass of system access controls
- Weak or misconfigured multifactor authentication (MFA) methods
- Insufficient access control lists (ACLs) on network shares and services
- Poor credential hygiene
- Unrestricted code execution

PRAKTILISED SOOVITUSED

Saa aru, millist tüüpi teadmust sa töötled!

PRAKTILISED SOOVITUSED

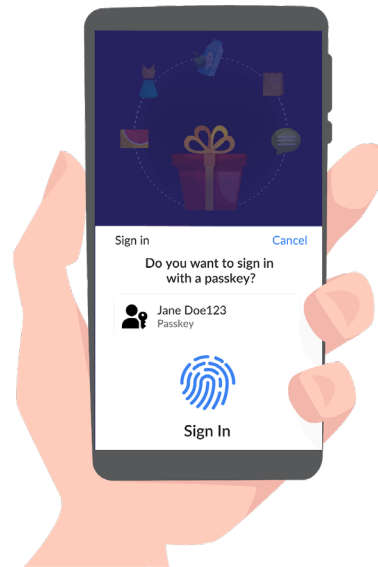
Eelistatavalt kasutada hallatavaid süsteeme, kus turvalisuse tagamiseks on rakendatud piisavad turvameetmed (nt turvaline võrk, turvaline ühendus, tulemüür, viirusetõrje jne).

TÖÖTA TAVAKASUTAJANA!!
(Järgige vähima privileegi
põhimõtet)

Mis on hea parool?

Salasõna vs. Paroolifraas

PRAKTILISED SOOVITUSED ~~SALA SÕNAD~~– MUUD VAHENDID JA MFA

Ülekandel:

- SSL / HTTPS
- Fortigate VPN
- Eduroam VPN
- ID Kaardi krüpto

“puhkamas”

HDD – Krüpteerimine (Bitlocker)

Krüpteeritud kettad

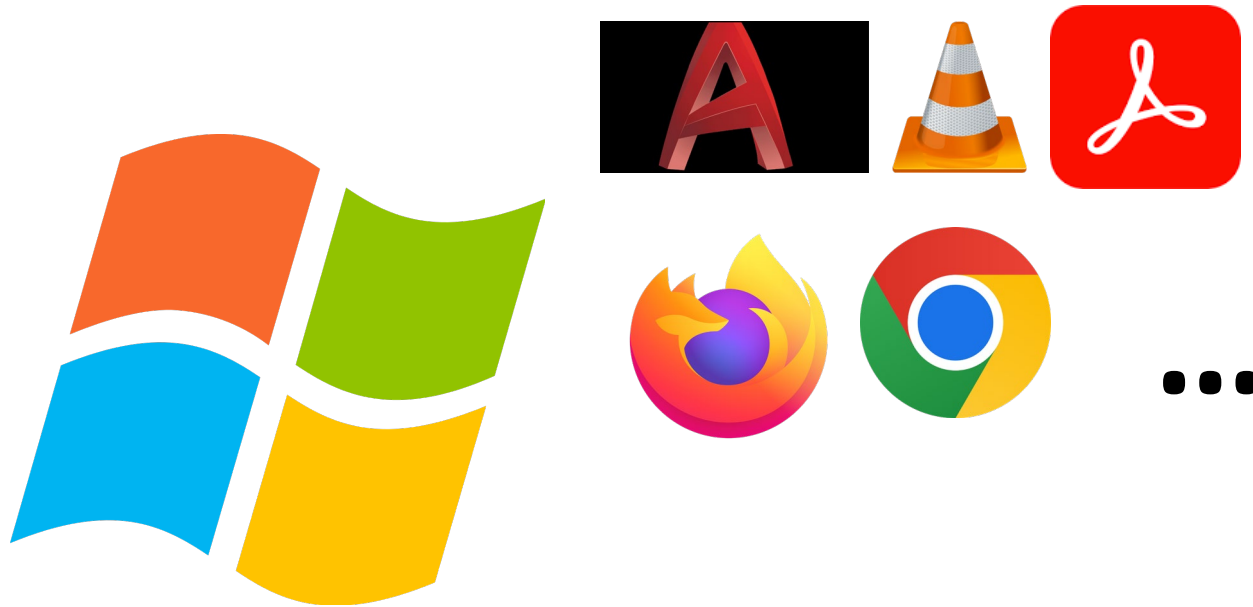

PRAKTILISED SOOVITUSED ---Teegid

Võtta kasutusel usaldusväärne tarkvara ja teegid.

PRAKTILISED SOOVITUSED – UUENDA!

PRAKTILISED SOOVITUSED –KAHEJURVARA TÕRJE

- Käita võimalusel antiviirust!

<https://www.av-test.org/en/>

<https://www.av-comparatives.org>

PRAKTILISED SOOVITUSED

Ignoreeri linke ja teatavita neist ning anan teada eba õnnestumist, kui sa pole kindle mida tegid või miks tegevuse tagajärg on see sugune !

(üle 17% inimestest kaotas andmepüügi testis paroolid)

PRAKTILISED SOOVITUSED

Võimalusel vältige USB-mälupulkade kasutamist!

Leitud pulgad tooge Helpdeski (Infoturbe eest vastutavale isikule)

Tehke olulistes projekti andmetest varukoopia.

PRAKTILISED SOOVITUSED

Hoolitsega projektide puhul andme hoiu ja seotud infosüsteemide jätku suutliku toimimise eest.

PRAKTILISED SOOVITUSED- FÜÜSILINE MAAILM

+

Puhta laua Poliitika

Infoturbeprotsessi peavad olema kaasatud
kõik töötajad !

<https://eits.ria.ee/et/version/2022/juhendid/isms-noouded/>

